

**ЗАХТЕВОМ ЗА ИЗМЕНУ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ
ЗАКОНИТОСТИ ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Јавна набавка бр. 19/20 - Изградња фекалне канализације и црпних станица на више
локација у Костолцу

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

1. Увидом у План јавних набавки наручиоца који је објављен на Порталу јавних набавки под шифром 150852 може се утврдити да је конкретна јавна набавка под тачком 1.3.3 објављена у плану по партијама, док је у конкурсној документацији наведено да јавна набавка није обликована по партијама. У складу са наведеном одредбом наручилац је дужан да податке из плана јавних набавки усклади са конкурсном документацијом како би набавка била спроведене у складу са одредбама Закона и како би омогућио већу конкуренцију у конкретном поступку. Многи привредни субјекти ускраћени су за информацију да је предметна набавка планирана као набавка по партијама, јер наведено није прописано конкурсном документацијом, на основу које понуђачи припремају понуде. Самим тим многи понуђачи неће поднети понуду јер су доведени у заблуду да је јавна набавка планирана као целина, иако је у плану јавних набавки подељена у 6 партија и то:

1. Изградња фекалне канализације у улици Партизанско сокаче
2. Изградња фекалне канализације у улици Војводе Путника 2.део
3. Изградња фекалне канализације у улици Базнеској
4. Изградња фекалне канализације у улицама Хајдук Вељковој, Краља Петра 2 и 3 део са црпном станицом
5. Изградња фекалне канализације у улицама Михаила Пупина, Миленка Стојковића, Милоша Обилића 1 део, Десанке Максимовић 1 и 2 део, Ђорђа Вајферта, Светосавске, Војводе Степе и ЦС Канал 2
6. Изградња фекалне канализације у улици Вука Караџића 1, 2 и 3 део и Сутјеској

Поделом јавних набавки на партије постиже се вишеструка корист, посматрано пре свега са становишта остваривања начела обезбеђења конкуренције међу понуђачима и начела економичности и ефикасности употребе јавних средстава. Обликовањем јавне набавке на више партија повећавају се изгледи за прикупљање већег броја понуда, јер се ствара могућност да за поједине партије понуде поднесу понуђачи који иначе не би могли да конкуришу за ту јавну набавку уколико би њен предмет био одређен као једна целина. Другим речима, омогућава се учешће у поступку малим и средњим предузећима чији су пословни и технички капацитети такви да не могу понудити целокупан предмет јавне набавке, што директно утиче на повећање конкуренције и на ефикасност јавне набавке. Наведеним поступањем поштују се основна начела дефинисана Законом о јавним

набавкама, начело обезбеђивања конкуренције и начело ефикасности и економичности јавне набавке. Такође, подношење захтева за заштиту права на одлуку за једну партију не задржава активности по осталим партијама и повећава се ефикасност целокупног поступка.

С обзиром на све наведене чињенице обраћамо се наручиоцу да измени конкурсну документацију, на начин да конкурсну документацију усклади са планом јавних набавки који је усвојио 14. јануара 2020. године, и да је обликује у више партија како је и предвиђено планом и на тај начин омогући већу конкуренцију у предметном поступку јавне набавке.

2. На страни 21/156 конкурсне документације у делу додатних услова наручилац је прописао финансијски капацитет да понуђач у периоду од шест месеци пре објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки није био неликвидан (рачунајући од дана објављивања Позива на Порталу уназад шест месеци). У случају заједничке понуде више понуђача сви чланови групе понуђача појединачно морају да испуњавају овај услов. У случају понуде са подизвођачем и понуђач и подизвођач морају појединачно да испуњавају овај услов. Услов да понуђач у претходних шест месеци није био неликвидан није дефинисан у складу са чланом 76. став 6. Закона о јавним набавкама којим је прописано да наручилац одређује услове у конкурсној документацији тако да ти услови не дискриминишу понуђаче. Такође, у супротности је са члановима 10. и 12. Закона о јавним набавкама којима су дефинисана основна начела у поступцима јавних набавки, начело обезбеђења конкуренције и начело једнакости понуђача. Наведеним условом финансијског капацитета наручилац онемогућава да у предметном поступку јавне набавке учествују они понуђачи који су били неликвидни неколико дана (нпр, рачун им је привремено био у блокади у претходних шест месеци један или два дана). Постојање блокаде може бити необјективан показатељ ликвидности, јер разлог за исту може бити неоправдан (на пример, пуштање менице на наплату без правног основа). Мишљења смо да би наручилац требало флексибилније да дефинише овај услов. На пример да понуђач у посматраном периоду није био у блокади одређен број дана или укупно – на пример: дуже од 5 дана у последњих 6 месеци. Наведени став које заузима и Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки кроз праксу донетих одлука.

Чланом 81. Закона о јавним набавкама прописано је да је сваки понуђач из групе понуђача дужан да испуни обавезне услове у конкретном поступку јавне набавке, док додатне услове чланови заједничке понуде испуњавају заједно, осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије. Такође, чланом 80. Закона о јавним набавкама прописано је да је понуђач дужан да за подизвођача достави доказе о испуњености обавезних услова, а уколико наручилац конкурсном документацијом захтева да подизвођач испуњава још неке услове ти услови не могу бити такви да ограниче подношење понуде са подизвођачем. Наручилац је у предметном поступку јавне набавке прописано да сви чланови заједничке понуде, као и подизвођачи морају да испуњавају додатни услов финансијског капацитета у виду шестомесечне ликвидности. Прописани услов није у складу са члановима 80. и 81. Закона о јавним набавкама јер наручилац није образложио потребу за оваквим захтевима. Наиме, подношење заједничке понуде има за циљ да привредни субјекти удружено испуне услове који су прописани конкурсном документацијом и да једни другима употпуне капацитете у циљу успешне реализације предметног поступка јавне набавке. Чланови конзорцијума неограничено солидарно одговарају наручиоцу за извршење јавне набавке, те је неоснован захтев наручиоца да сваки члан групе испуњава услов финансијског капацитета. Наведеним поступањем битно се ограничава конкуренција, јер у предметном поступку као члан групе не би могао да учествује понуђач који је у једном периоду био неликвидан, али има на располагању нпр. 5 возача ц категорије и 1 водоинсталатера који могу успешно да реализују део послова током реализације уговора. Такође, уколико понуђач ангажује подизвођача за реализацију поступка јавне набавке, он у потпуности одговара за

извршење целокупне јавне набавке. Захтев наручиоца да и подизвођач мора испуњавати додатни услов финансијског капацитета није законски основан јер ограничава ангажовање подизвођача који су у једном периоду били неликвидни, а располажу капацитетима да успешно реализују део посла за који су ангажовани од стране понуђача.

Имајући напред наведено у виду обраћамо се наручиоцу да измени конкурсну документацију у делу додатног услова финансијског капацитета на начин да омогући подношење заједничке понуде и понуде са подизвођачем сходно члановима 80. и 81. Закона о јавним набавкама.

3. Наручилац је на страни 21/156 у делу додатних услова пословног капацитета прописао следеће: „Да понуђач поседује следеће сертификате у опсегу деловања – **Извођење свих грађевинских радова и грађевинско занатских радова у области нискоградње и високоградње, производње, транспорта и уградње бетона, асфалта и бетонске галантерије: ISO 9001, ISO 14001, ISO 18001 или ISO 45001, ISO 27001, ISO 50001**“ Из наведеног несумњиво се може утврдити да наручилац наведеним условом пословног капацитета захтева врло обимно подручје сертификације. Наведеним поступањем у великој мери је ограничена конкуренција међу понуђачима и битно су повређена основна начела дефинисана Законом о јавним набавкама, начело обезбеђивања конкуренције и начело једнакости понуђача. На основу комуникације са члановима Удружења и другим заинтересованим понуђачима закључили смо да ниједан члан Удружења, нити привредни субјект који нам се јављао нема овако широко постављено подручје сертификације за ИСО стандарде прописане конкурсном документацијом. У досадашњој пракси за исте или сличне поступке јавних набавки захтевани су сертификати за извођаче у опсегу деловања нискоградње или високоградње, док се за произвођаче и продавце углавном захтевају сертификати у опсегу деловања - производње, транспорта и уградње бетона, асфалта и бетонске галантерије. Наиме, сертификати се у пракси издају и гласе на делатност за коју је фирма регистрована. Захтеваним обимом сертификације наручилац омогућава учешће у предметном поступку јавне набавке само оном понуђачу који има сертификате који гласе на све наведене делатности (нискоградња, високоградња, производња транспорт и уградња бетона, асфалта и бетонске галантерије). Дакле, у конкретном поступку не може учествовати понуђач који има тражене сертификате у мањем опсегу деловања (нпр. нискоградња). Оваквим поступањем ствара се нелојална тржишна конкуренција и не обезбеђује се једнак положај свим понуђачима у ово фази поступка јавне набавке. Чланом 12. Ставом 2. Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац не може да врши дискриминацију која би произилазила из делатности коју обавља понуђач, што се прописаним условом пословног капацитета неспорно чини од стране наручиоца. Иако се сертификати углавном издају и гласе на делатност за коју је фирма регистрована, то не ограничава и не спречава фирму да обавља и остале сродне делатности. Из наведеног произилази да у предметном поступку треба омогућити учешће и понуђачима који имају уже подручје спецификације, јер такви сертификати свакако не искључују остале сродне делатности из области грађевине. Увидом у конкурсну документацију може се закључити да се конкретна јавна набавка односи искључиво на послове из области нискоградње, тачније на изградњу канализације. Сходно наведеном, нејасно је због чега наручилац захтева подручје сертификације које обухвата производњу, транспорт и уградњу бетона, асфалта и бетонске галантерије. У бетонски галантерију спадају готови производи (ивичњаци, бетонске цеви за шахте и слично). Квалитет ових производа доказује се атестима произвођача, те додатни услов пословног капацитета у виду сертификата са овако широким опсегом деловања није у складу са чланом 76. Ставом 6. Закона о јавним набавкама којим је прописано да наручилац одређује услове у поступку јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Прописани ИСО сертификати 27001 и 50001 нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и битно нарушавају конкуренцију међу привредним субјектима. ИСО 27001 је међународни стандард који се односи на заштиту и безбедност информација. Оваквим захтевом наручиоца битно се нарушава начело обезбеђивања конкуренције у поступку јавне набавке. Обавеза је наручиоца да поседује сертификат о испуњености стандарда ИСО 27001, али не и понуђача. Стандард се односи на поверљивост и заштиту података унутар организације, те сам наручилац треба да организује своје пословање у складу са захтеваним стандардом. Имајући у виду да је предмет конкретне јавне набавке изградња канализације, а да је ИСО 27001 намењен за организације које се баве услугама у областима које су повезане са информационом технологијом и потребама за очување поверљивости информација, неспорно је да овај додатни услов пословног капацитета није у складу са чланом 76. Ставом 6. Закона о јавним набавкама.

ИСО 50001 - Системи управљања енергијом, обезбеђују услове за спровођење политике енергетске ефикасности. Увидом на Енергетски портал Србије може се утврдити да у Србији постоји неколико привредних друштава која су остварила ову сертификацију. ISO 50001 – енергетски менаџмент је један од најновијих стандарда из области система менаџмента и представља одговор на потребу управљања потрошњом енергије. Овај стандард је пре свега намењен индустрији. Како је по својој структури и захтевима сличан стандарду ИСО 14001, није у логичкој вези са предметом јавне набавке да наручилац захтева и сертификат ИСО 50001, јер није у складу са објективним потребама наручиоца и у складу са предметом јавне набавке – изградња канализације.

Сходно наведеном обраћамо се наручиоцу да из конкурсне документације избрише стандарде ИСО 27001 и ИСО 50001, а да за остале стандарде омогући уже подручје сертификације.

Напомињемо да је чланом 61. ставом 1. Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да конкурсну документацију припреми тако да понуђачи на основу ње припреме прихватљиве понуде.

Одговор по захтеву за измену конкурсне документације

1. План јавних набавки објављен је дана 15.01.2020. године . У овом плану за ову набавку предвиђен је отворени поступак по партијама. Дана 18.03.2020. год. Наручилац је извршио исправку техничке грешке у плану и исту објавио на Порталу јавних набавки где је исправљена врста поступка у предметној јавној набавци. Законом о јавним набавкама, члан 51. став 4. изменом Плана јавних набавки сматра се измена у погледу повећања процењене вредности јавне набавке за 10 % (што овде није случај), измена предмета јавне набавке (што овде такође није случај) и планирање нове јавне набавке (што такође није случај). Наручилац је извршио измену врсте поступка и то само у делу да се исправила грешка да је поступак по партијама. Иначе поступак је био предвиђен као отворени и остао је отворен. Ваша примедба да смо понуђаче ставили у заблуду и да је ова набавка по партијама није исправна и молимо да погледате на Порталу исправку техничке грешке у плану јавних набавки.

2. По питању финансијског капацитета циљ наручиоца није да умањи конкуренцију, већ да понуђачи који учествују буду реномирана предузећа која не послују са дуговањима и која редовно извршавају своје обавезе и према другим добављачима и привредним субјектима. Наручилац ће задржати финансијски услов при чему ће унети измене да услов за финансијски капацитет мора да испуњава понуђач који понуду даје самостално, одговорни понуђач испред групе понуђача у заједничкој понуди и понуђач који учествује понудом са подизвођачем. Дакле измениће се у делу за подизвођаче и остале чланове групе у заједничкој понуди и сматрамо да на тај начин омогућавамо већем броју понуђача да учествује у поступку и да финансијски услов није дискриминаторан за понуђаче, и да на тај начин могу да учествују и подизвођачи који не испуњавају овај услов.

3. Како је било неколико питања и спорења у вези тражених сертификата квалитета које је наручилац захтевао као додатни услов пословног капацитета, како би спречили да се произвољно тумаче разлози и потребе наручиоца за оваком врстом потврде квалитета, а и узимајући у обзир да разни привредни субјекти имају различито квалификоване ИСО сертификате где се наводе поједини али не и сви делови наведени у траженом сертификату, Комисија је донела одлуку да се као доказ квалитета извршишу сви тражени сертификати из пословног капацитета. Надамо се да ћемо на тај начин омогућити већу кокуренцију, при чему Комисија и даље има став да је сертификовање важан показатељ квалитета, посебно јер је у питању набавка која има изузетан значај за Наручиоца.